

Monumentnummer*: 452740

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 19 oktober 1993
Kadaster deel/nr 82984/186

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
's-Gravenhage	's-Gravenhage	Zuid-Holland

Locatiennaam	Locatieomschrijving
's-Gravenhage	vm. Hoofdkantoor van Esso Nederland, Benoordenhout

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
's-Gravenhage	P			8409

Omschrijving**

Inleiding.

Vrijstaand kantoorgebouw aan de overzijde van het Malieveld op U-vormige plattegrond uit 1921-1924 naar ontwerp van de architecten J.H. Roos en W.F. Overeynder in de trant van de Amsterdamse School. Opdrachtgever was de 'American Petroleum Company', de voorganger van Esso. In 1987 is het gerestaureerd en aangepast naar ontwerp van het architectenbureau Prins.

Omschrijving.

Het kantoorgebouw bestaat uit drie vleugels; de hoofdvleugel aan de Zuid-Hollandlaan, een vleugel aan de Mesdagstraat en een aan de Jozef Israellaan. De gevels zijn in rood-bruine baksteen opgetrokken, zijn niet dragend en verbergen een betonskelet. Het heeft een souterrain achter een hoge omgaande granieten plint in rustica-werk, waarboven vier bouwlagen onder een met leien gedekt zadeldak.

De voorgevel aan de Zuid-Hollandlaan is 17 vensterassen breed. Geheel links in een uitbouw is de hoofdingang met twee in Art Deco vormgegeven buitenlampen. Boven de ingang is een 56 meter hoge toren in opvallend siermetselwerk. De toren is geled en in de uitvoering van deze geleding zijn onder meer Oosterse invloeden zichtbaar. Het teruggelegen brede middendeel van de voorgevel is 10 vensterassen breed. In het midden van de bovendorpels van de vensters op de begane grond zijn voluutconsoles geplaatst. Deze

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

dragen een gesloten balkon over de gehele breedte van het middendeel. De rechthoekige vensters van de tweede en derde bouwlaag zijn twee aan twee tussen muurdammen geplaatst. In het verlengde van de muurdammen zijn in de nok van het zadeldak schoorstenen geplaatst. Het drie assen tellende, risalerende rechterdeel van de voorgevel heeft op de begane grond een driezijdig gemetselde erkerbouw.

De gevelwand aan de Mesdagstraat heeft aan de uiteinden twee puntgevels. De linker puntgevel heeft over een hoogte van drie bouwlagen een erkeruitbouw en is op elke bouwlaag drie vensterassen breed en wordt aan weerskanten geflankeerd door smalle vensters op elke bouwlaag. Het gevelvlak rechts van deze erkeruitbouw is zes vensterassen breed en heeft tussen drie muurdammen in over een hoogte van vier bouwlagen, twee vensters. In het verlengde van de muurdammen zijn in de nok van het zadeldak schoorstenen geplaatst. Het gevelvlak rechts hiervan kenmerkt zich onder meer door drie bouwlagen met in elke bouwlaag drie vensters met zijdelings telkens een venster. Die van de eerste en tweede bouwlaag hebben deels nog oorspronkelijk glas-in-lood ramen. De gevelwand eindigt te rechterzijde in een puntgevel identiek aan die van de linkerzijde.

De gevelwand aan de Jozef Israellaan is in drieën te splitsen. Tussen twee puntgevels in is een gevelvlak van 10 vensterassen breed; deze heeft eenzelfde opbouw en vormgeving als het gevelvlak aan de voorzijde van 10 vensterassen breed. De puntgevels hebben tot en met de derde bouwlaag een driezijdige gemetselde erkeruitbouw.

De gevels zijn in schoon metselwerk opgetrokken met expressionistische metselverbanden in de trant van de Amsterdamse School. Veel aandacht is besteed aan de detaillering en de toepassing van rijke materialen. Het metselwerk springt voor- en achteruit in het gevelvlak waar de hoofdingang met de toren is opgenomen en die gevelvlakken die drie vensterassen breed zijn. Natuursteen is ondermeer gebruikt voor het rustica van de plint; ter hoogte van onderdorpels van de vensters; de tussendorpels van de vensters van de tweede bouwlaag en voor consoles en sluitstenen. Het beeldhouwwerk aan de gevels is van de hand van J. van Lunteren. De vensters zijn tijdens een laatste restauratie vervangen door aluminium vensters. De nieuwe aluminium kozijnen zijn in de groene kleur van de oorspronkelijke stalen kozijnen gemoffeld.

Links van de voorgevel aan de Zuid-Hollandlaan kan men via een entreeruimte en een binnentrap de hal bereiken. In deze hal is onder meer bewaard het trappenhuis met Art Deco elementen, een muurschildering van Christiaan de Moor en gebrandschilderd glas over twee verdiepingen van de firma H.J. Winkelman en Van der Bijl uit Amsterdam. Voorts zijn in deze vleugel enkele kamers met betimmering en speciaal ontworpen plaatbronzen convectorbakken oorspronkelijk. De middengang van de hoofdvleugel is vervangen door een vide over de gehele hoogte van het gebouw. In de overige vleugels is het interieur ingrijpend gewijzigd.

Waardering.

Kantoorpand van cultuurhistorische waarde als representatief hoofdkantoor van een eertijds grote oliemaatschappij. Architectuurhistorisch is het van belang als waardevol voorbeeld van expressionistische baksteenarchitectuur in de trant van de Amsterdamse School. Stedebouwkundig is de beeldbepalende ligging van belang aan de rand van het Malieveld.

Hoofdcategorie	Subcategorie	Functie
Handelsgebouwen, opslag- en transportgebouwen	Handel en kantoor	Kantoorgebouw

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister
** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument
Datum van downloaden 09 august 2024